

PsyInfo

Holbæk Bibliotek

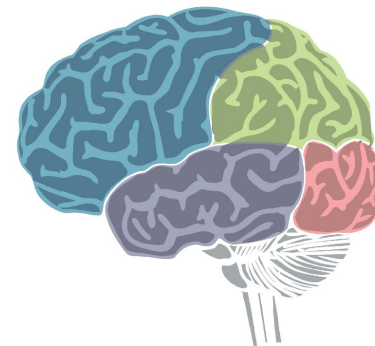
Pårørende til et menneske med demens

20. januar, 2026

Overlæge Berit Nielsen

Hukommelseskliniken Slagelse Sygehus

HVAD ER DEMENS?

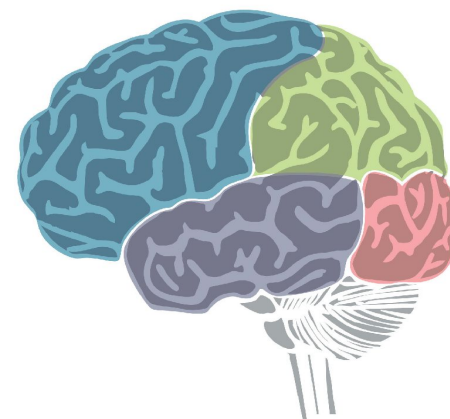

Demens er betegnelsen på en tilstand,
man kommer i, når de mentale / kognitive færdigheder
bliver svækket af sygdom,
således at dagligdagen påvirkes i let, moderat eller svær
grad.

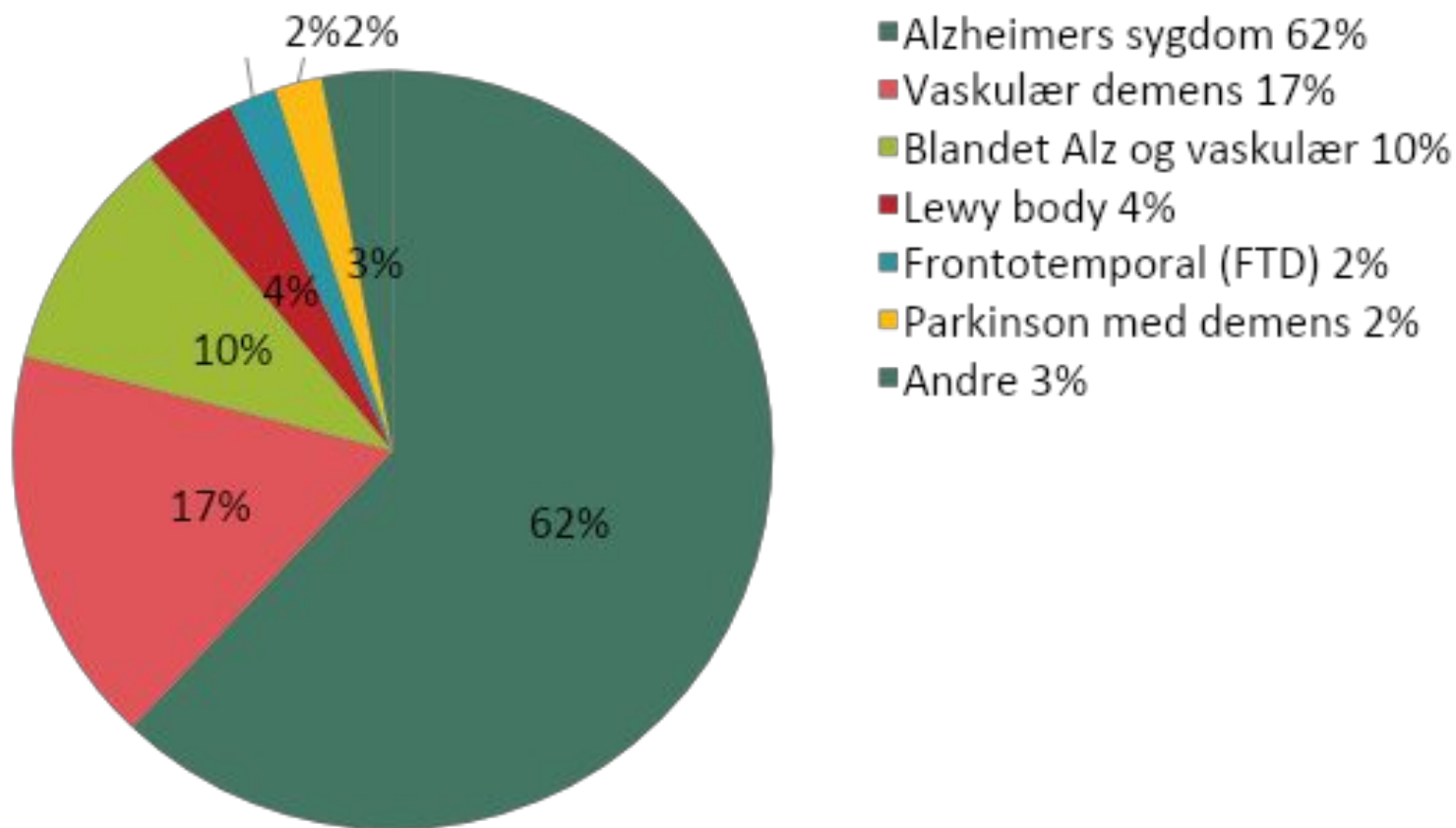
Varighed mindst 6 måneder.

Demens skyldes sygdom i hjernen

- 200 forskellige sygdomme kan medføre demens.
- Demenssygdomme er **oftest** fremadskridende og viser sig ved **svækkelse af mentale / kognitive funktioner**.
- Alzheimers sygdom er den hyppigste årsag til demens.
- **Knap 100.000 mennesker har demens i Danmark.**
- **Nære pårørende til en person med demens:
300.000 til 400.000**
- Demens påvirker mennesker forskelligt –forskellige forløb

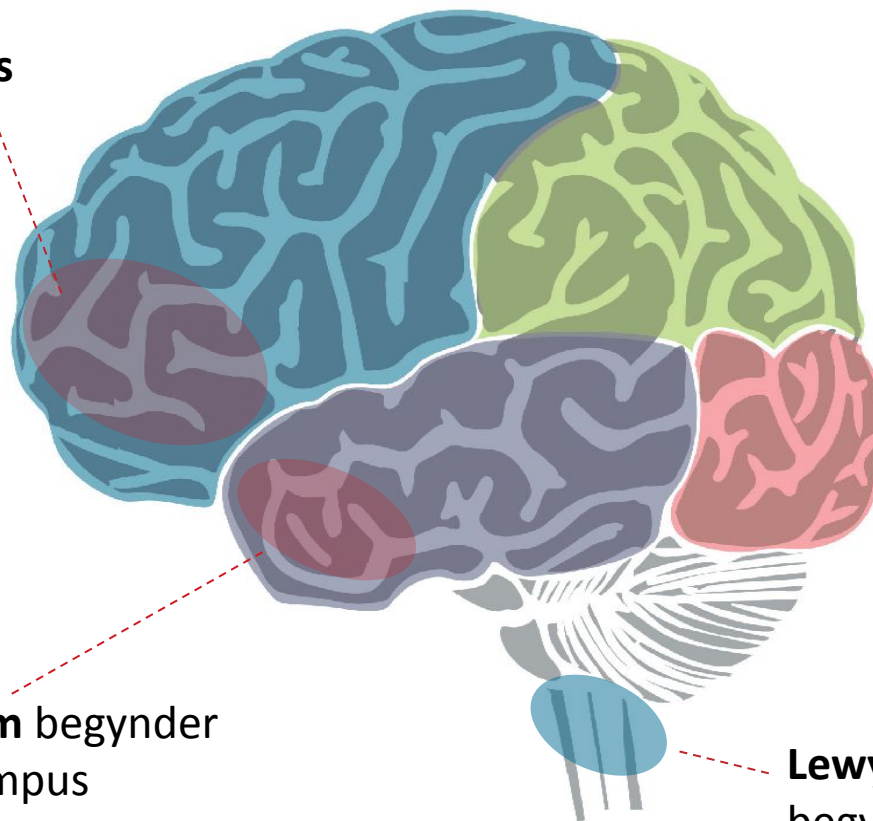

Fordelingen af demenssygdomme

Frontotemporal demens

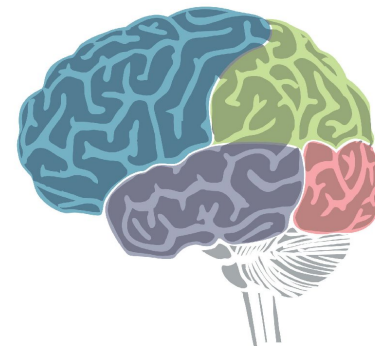
begynder her i forreste
del af hjernen
(pandelappen)

Alzheimers sygdom begynder
ofte her i hippocampus

Lewy body demens
begynder i hjernestammen
og spredes op ad og ud til
hjernebarken

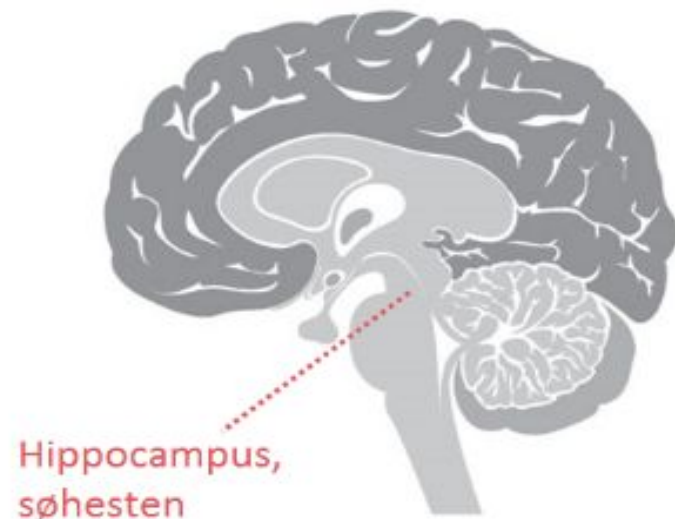
1. Hukommelsesproblemer
2. Usikker orientering i tid og sted
3. Problemer med at finde ord og navne og formulere sig
4. Besvær med at udføre praktiske opgaver
5. Svigtende dømmekraft
6. Mangel på initiativ
8. Forandringer i humør og personlighed
9. Svigtende interesse for socialt samvær
10. Problemer med at tænke abstrakt og planlægge
11. Motoriske vanskeligheder
12. Adfærdsproblemer

Alzheimers sygdom starter i "søhesten" (hippocampus)

Hippocampus er vigtig for indlæring af ny viden:

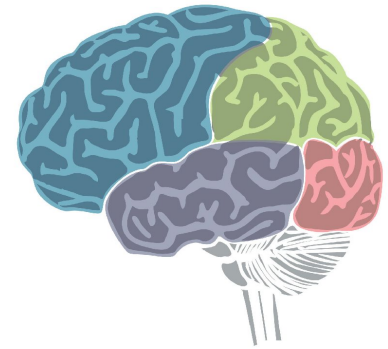
- derfor har personer med Alzheimers sygdom svært ved lære nyt
- derfor har personer med Alzheimers sygdom ofte hukommelsesbesvær.

Forskellige symptomer

– afhængigt af, hvilke områder af hjernen, som er påvirket:

- Glemsomhed
- **Koncentrationsbesvær**
- Svigtende overblik
- Urininkontinens
- **Usikker gangfunktion**
- **Træghed**
- Nedsat kraft og **lammelse** i den ene side af kroppen
- Ændret følelsesliv, **let til gråd**
- **Tristhed** og depressive tendenser
- Symptomerne kan svinge fra dag til dag

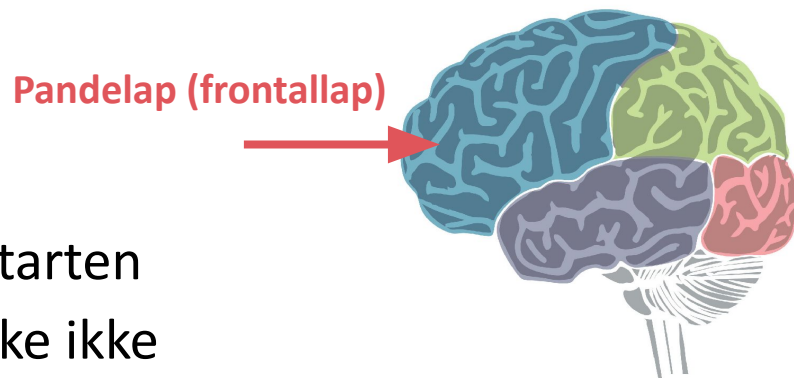

Symptomer:

- **Vekslende symptomer**
- **Stivhed og langsomme bevægelser**
- Gang foroverbøjet og trippende
- **Svingende opmærksomhedsniveau**
- Forringet **hukommelse**, overblik, problemløsning og andre mentale funktioner
- **Livlige synshallucinationer**
- **Søvnforstyrrelser** (råb, uro, slår ud med armene eller falder ud af sengen)

”Pandelapsdemens” – symptomer:

- **Personligheds- og adfærdsændringer**
- **Hukommelsen** ofte ikke så forringet i starten
- Personen kan virke uberørt og har måske ikke **indsigt** i sine problemer
- **Adfærden** kan være planløs og impulsstyret
- Måske **uhæmmet og upassende adfærd, eller passivitet**
- Sygdommen kan medføre, at personen har svært ved at vise interesse for og **tage hensyn** til andre
- Der findes varianter af sygdommen, hvor det er **sproglige** problemer, der dominerer
- Opstår oftest hos yngre i **40-60 års alderen** og arvelighed spiller en vis rolle.

Medicinsk behandling

Demenssygdomme kan ikke helbredes.

Der findes dog medicin, som kan stabilisere udviklingen ved nogle former for demens:

- Alzheimers sygdom
- Lewy Body Demens
- Demens ved Parkinsons sygdom

Ved let-moderat demens:

- *Donepezil*
- *Rivastigmin*
- *Galantamin*

Ved sygdom i moderat-svær grad:

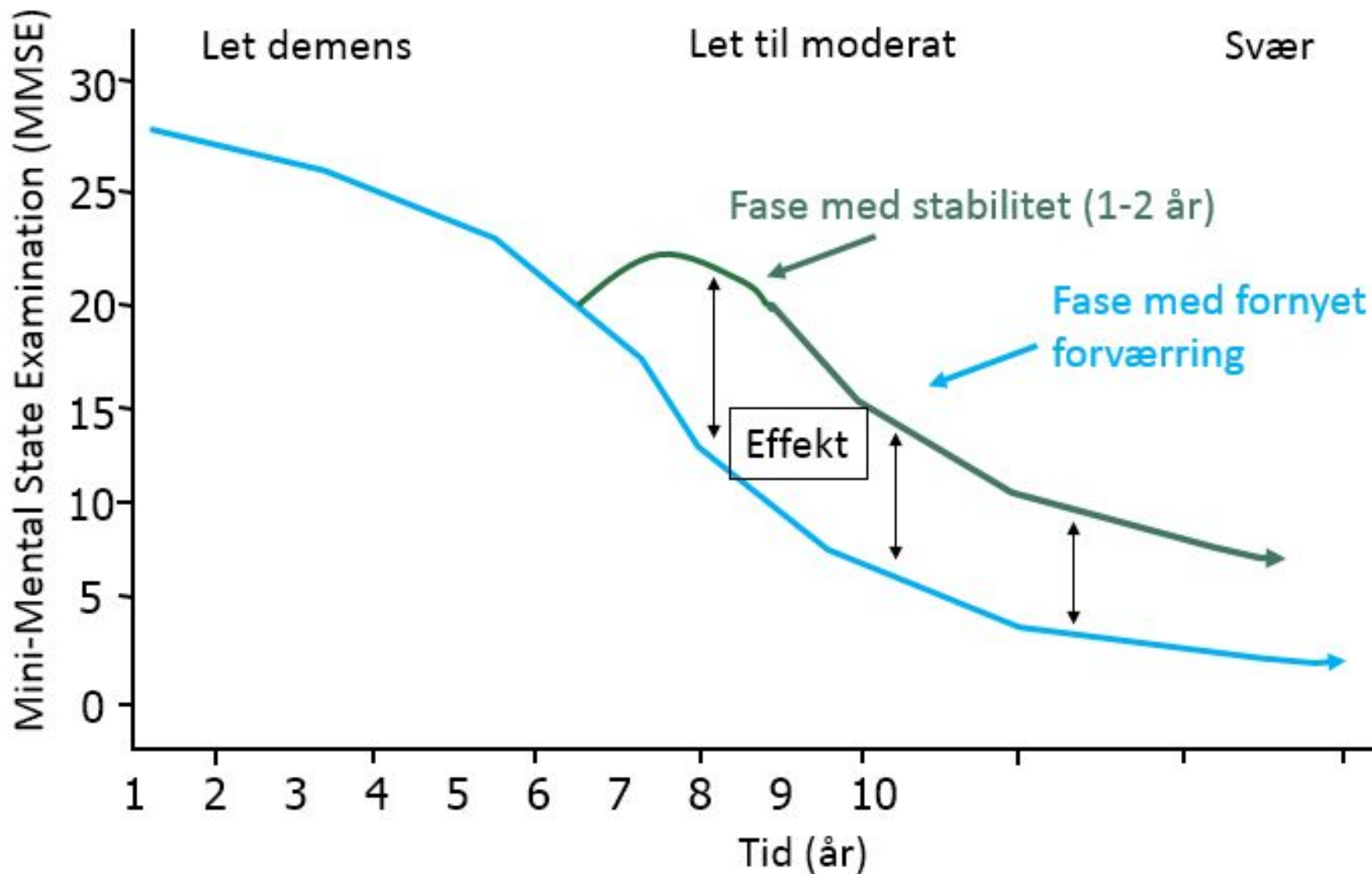
- *Memantin*

Kombinationsbehandling med ovenstående

Supplerende behandling:

- *Antidepressiv medicin*
- *Søvnfremkaldende medicin*
- *Antipsykotisk medicin*

Effekt af antidemens medicin

- **Kost**
- **Rygning**
- **Alkohol**
- **Motion**
- **Brug hjernen: Daglige huslige opgaver**
 - Hobbyer og interesser**
 - Socialt samvær**
- **Syn og hørelse**
- **Kontrol og behandling af andre kroniske sygdomme**
- **Opsøg viden**
- **Sig ja til hjælp: Støtte og pleje i hjemmet**
 - Gruppesamvær, dagcenter og evt. plejebolig**
- **Tal med ligestillede – åbenhed**
- **Nærende aktiviteter**

- Enkle, klare budskaber
- Undgå at give beskeder i forbifarten
- Hav´ tid nok
- Tal tydeligt
- Hav´ øjenkontakt
- Fysisk kontakt?
- Kropssproget
- Trygge omgivelser
- Forebyg konflikter
- Tilpas krav og forventninger
- Noget er bedre end ingenting
- Nu´et og sanseindtryk vigtige
- Enkel dagligdag
- Sig fra
- Rut ikke med sandheden!

Tak for i dag

VÆRKTØJSKASSEN
- støtte til et liv med demens